

Ломец

Вторник, 24 Ноември 2020

Кметски наместник: Димитринка Стойнова

06956/ 23-15

GSM: 0885/ 880 348

lomec@troyan.bg

Обща информация:

Село Ломец се намира на 15 км северозападно от гр. Троян и на 28 км югоизточно от гр. Ловеч. Разположено е на 430 метра надморска височина в котловината на Ломешката река – „Венешки дол“. Землището му заема територия от 24 хил. дка, от които преобладаваща част са гори, мери, пасища и ливади. Населението на селото към края на 2020 г. е 190 човека.

В селото функционират кметство, пощенски офис, здравна служба, клуб на пенсионера и читалище. В близост до селото минава ЖП линията, която свързва Ловеч и Троян.

Доста частни фирми от различни отрасли развиват дейност в селото – мелничарство и

хлебопроизводство, строителство, производство на битова керамика, хотелиерство, производство на пелета, пчелен мед и отглеждане на едър рогат добитък. Местната Потребителна Кооперация „Съзнание“ поддържа и управлява единствения хранителен магазин в селото.

За произхода на името Ломец съществуват две версии. Според първата то идва от река Ломец, която е със скалисто и дълбоко вкопано в земята корито. Втората извежда произхода на името от старогръцка дума, означаваща „ломя, правя, чупя“ и маркира вероятността местните да са се занимавали с каменоделство – добиване на пясъчник за строителство (покривни плочи, павета, дюшета, дялан камък за дувари и др.)

Има исторически находки, които сочат, че на мястото, където е селото, е имало каменоломна, от която са се добивали камъни, използвани за строителството на римски крайпътни станции и укрепления.

Природни и културни забележителности:

Римска крепост „Состра“

„Состра“ е шестата по ред крайпътна станция по важния военен път, свързвал Данубиос (р. Дунав) и Филипополис (днешен Пловдив). По цялото продължение на пътя са изградени множество пътни станции, селища, укрепления и наблюдателници. В тях се разполагали военни контингенти, чиято основна цел е била да наблюдават и бранят този важен търговски и военен римски път.

Крепостта е била разрушавана неколккратно през вековете, но и днес могат да се видят възстановената арка, част от крепостните стени и части от крайпътната станция. Останките са видими от пътя, свързващ Ловеч и Троян. Смята се, че заемат площ от около 4 кв. км. Множество указателни табели разказват историята на крепостта и помагат на любопитния посетител да се ориентира.

Първите археологически проучвания датират още от 1979 г. под ръководството на небезизвестния проф. Георги Китов, а ако посетите обекта през лятото е много вероятно да попаднете на някое от археологическите проучвания, извършвани ежегодно в околността от екипа на проф. Иван Христов от НИМ.

Луксозна част на станцията или т. нар. Преториум, заема площ от 1 дка и включва 12 помещения с различни функции. Функционирането ѝ е свързано с обслужване на римската държавна поща и на високопоставени пътници, включително и членове на императорското семейство. Помещенията са затопляни от специална хипокаустна система, разкрит е и басейн със студена вода (фригидариум), запазен до естествената си дълбочина от 1.2 м.

На дъното на един от каналите, свързвали го с близката р. Осъм, са открити ценни предмети, сред които теракотен глава на бог Пан, костни игли, част от златен накит, множество монети. Голяма част от разкритите по време на разкопките артефакти се съхраняват в Музей на занаятите, Троян.

Между селата Ломец и Дълбок дол, в местността Гергьова черква, се намира **раннохристиянската базилика „Свети Георги“**. Разположени върху малко платовидно възвишение, останките от базиликата от IV – V век пазят историята и енергията на ранното християнство в България.

Църква „Св. Димитър“

Първата църква започната през 20 век в Троянско се намира в малкото село Ломец (население под 300 души). Нейн патрон е Св. Димитър. Издигната е през 1907 година. Храмът е резултат от труда на уста Деньо Денев от Трявна. Докато в Добродан той строи с разнородни ломени камъни на дебела фуга, тук зида с еднакви блокове от тъмен сиенит без фуги. Църквата представлява кръстокуполна псевдобазилика с три кораба, разделени от шест колони, които са свързани с надлъжни арки. Иконите са изписани от Рачо Тихолов и Тодор Генков.

Именити личности:

- Илия Маринов Иванов – Деян, партизанин р.21.02.1921г.- убит 30.11.1943 база „Валтер“
- Стойко Петков Стойков – Бабача, ятак на третата троянска чета, убит на 11.11.1943 г.
- Кънчо Христов – Босола – ятак убит в дома си в с. Ломец при полицейска засада 19.11.1935 г.
- Ганко Стойнов Пенчев р.1914 г. – участник в отечествената война кота -1018, убит на 05.11.1944 г.
- Д-р Тодор Димитров – виден български инженер и революционер;
- Пенчо Балкански – български художник,фотограф,график и живописец
- Доц. д-р инж. Цочо Цанков – дългогодишен ръководител на катедра „Водоснабдяване, канализация и пречистване на водите“ при УАСГ;
- Тодор Додев Христов – дипломат от кариерата,секретар на посолствата на България в Турция,Гърция,Франция,Куба и посланик в Ливан;
- Васил Христов Василковски – първи шампион по Биатлон на България от 1962 г. . Участник в Зимните олимпийски игри през 1976 г. в Австрия и през 1984 г. в Югославия;
- Христо Найденов – първия адвокат в с. Ломец;
- Полковник Димитър Хинков – композитор, диригент на Военен оркестър и на Хора на запасните офицери в София;
- Полковник Димитър Колев – Бързака - летец първи клас, командир на авиополка в Безмер.
- Иван Донковски – р.1926 г., български офицер,генерал-майор от Държавна сигурност.

